

4. 5. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novela zákona o azylu a její dopady na žadatele o mezinárodní ochranu v České republice

Listopad roku 2015 přinesl na poli právních úprav novelu č. [314/2015](#) Sb., kterou byl novelizován mimo jiné i zákon č. [325/1999](#) Sb., o azylu. Tato novela přináší pro žadatele o mezinárodní ochranu mnoho změn, které vstoupily v účinnost již 18. prosince 2015, další změny poté 1. 1. 2016. Nově byly do zákona o azylu transponovány směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/33/EU a 2013/32/EU, týkající se materiálního zabezpečení žadatelů a zároveň byla zakomponována část III. Dublinského nařízení, týkající se posuzování příslušnosti státu k vedení azylového řízení. Ač má tato novela mnoho odpůrců, zejména ze stran nevládních organizací a subjektů hájící lidská práva, s určitostí lze říci, že cíleně reaguje na současný stav zvyšování počtu migrantů na našem území, který má být v následujícím roce 2016 ještě citelnější.

Novelizace reaguje na vývoj praxe azylového řízení v České republice, přičemž její tvorba byla konzultována se správními orgány, které se podílejí na procesu přijímání uprchlíků a vedení azylového řízení. Konzultace tedy proběhly nejen s Policií České republiky, ale také se Správou uprchlických zařízení, Ministerstvem financí, Ministerstvem práce a sociálních věcí a Ministerstvem spravedlnosti. Co se týká finančního hlediska novely zákona, jak se píše v důvodové zprávě, bylo nutné zřídit deset nových pracovních míst na Ministerstvu vnitra ČR a předpokládá se navýšení rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra ČR o 5 milionů Kč, které by měly být použity na financování právní pomoci žadatelům o mezinárodní ochranu, zejména pak v průběhu řízení před správním orgánem (MV ČR).

První ve výčtu změn je možnost přítomnosti 3. osoby při pohovoru žadatelů o mezinárodní ochranu (dále jen „žadatelů“). V tomto případě je třetí osobou myšlen právní zástupce žadatele, který má nyní možnost zúčastnit se pohovoru se správním orgánem zároveň mu nyní zákon dává prostor k vyjádření se a případnému navrnutí doplnění pohovoru. Žadatelé jsou často dezorientovaní a může se stát, že tlumočnick, kterého správní orgán obstarává pro účely pohovoru k žádosti, není zcela dle představ žadatelů. I z tohoto důvodu je možnost přítomnosti právního zástupce žadatele jistě ulehčením situace pro posuzovanou osobu.

Další podstatnou změnou je možnost žadatelů legálně pracovat již po 6 měsících od podání žádosti o mezinárodní ochranu, přičemž starší úprava tuto možnost žadatelům přiznávala až po uplynutí 12 měsíců. Na poli evropské úpravy směrnice dává možnost zabránit žadatelům v práci až na 9 měsíců,

jedná se o opatření, které má zabránit zneužívání správního řízení. Tvůrci novely se však spokojili s lhůtou půlroční, a to z důvodů psychických a sociálních problémů žadatelů, kteří nemají možnost pracovat a také díky dlouhodobě klesající tendenci podávání žádostí o mezinárodní ochranu v České republice, která může být zárukou, že pracovní trh nebude mít problémy se začleněním nových sil. Vzhledem k tomu, že žadatelé často nevědí, co s volným časem, který mají v pobytovém středisku, podniknout a mnozí z nich mají zájem o práci, s přihlédnutím k výši finančních příspěvků, které dostávají od státu, je možnost výdělků jistě vítaná pro mnoho z nich.

V případech opakované žádosti, tedy žádosti opakované druhé a další se nyní posuzuje, zda žadateli nehrozí nebezpečí vážné újmy při návratu do jeho vlasti. Pokud tomu tak není a žadatel neuvedl nové skutečnosti, které by byly relevantní a důvodné pro opakovanou žádost o mezinárodní ochranu, potom je řízení brzy zastaveno a žadateli je vydán výjezdní příkaz s nutností opustit území České republiky v dané lhůtě. Proti tomuto rozhodnutí je samozřejmě možné podat opravný prostředek - žalobu ke krajskému soudu, tato žaloba však nemá odkladný účinek a ten není obvykle žalobě přiznán ani po písemné žádosti na přiznání odkladného účinku, pouze v ojedinělých případech hodných zvláštního zřetele. Touto změnou je tak efektivně reagováno na časté zneužívání žádostí, které jsou podávány při potřebě legalizace pobytu v ČR.

V neposlední řadě se změny dočkalo i samotné pojetí žádosti o mezinárodní ochranu, kdy v intencích staré úpravy byl rozlišován úmysl podání žádosti žádost samotná ve smyslu formulářové žádosti. Nyní tento, dalo by se říci dualismus, přestává platit a pro účely azylového zákona je nyní žádost jen jedna, pojem úmyslu byl vypuštěn. Novelizací došlo také například ke stanovení lhůty pro rozhodnutí soudu, pokud se jedná o žadatele omezeného na svobodě. V těchto případech mají nyní soudy lhůtu 60 dní pro vydání rozhodnutí.

Doufejme tedy, že změny v zákoně budou efektivním způsobem reagovat na situaci žadatelů o mezinárodní ochranu v ČR, která bude méně zneužívána a dostane se jí osobám opravdu potřebným.

[Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.](#)

Pardubice - Dražkovice 181
533 33 Pardubice

Velké náměstí 1
500 03 Hradec Králové

Tel.: +420 466 310 691
Fax: +420 466 310 691
gsm: +420 724 794 986
e-mail: advokati@advokatijelinek.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)